

I Aloha findes Skildringer af begge Typer i afvekslende Følge. Læseren følger Forfatteren paa flere Ture til Øernes Indre, — Ekskursioner der til Dels har Opdagelsesrejsens Karakter, og Afsnittene om velkendte Egne, som Hawaii f. Eks., er formet af den velinformerede Iagttager, der gennem sin Forhaandskendskab til de eksisterende Koloni- og Raceproblemer kan planlægge og sortere sine Oplevelser, saa Beretningen derom bliver instruktiv og oplysende.

Forfatteren har tillige Evne til at opsøge særprægede Mennesker, hvis Livsskæbne karakteriserer typiske Forhold, — mange vil maaske værdsætte Bogens Portrætskildringer, der er præget baade af Humor og Lune, som noget af Bogens bedste Stof.

Den Evne til Genfortælling af andres Rejseoplevelser, som Forfatteren tidligere har vist sig i Besiddelse af i Bøgerne om Mads Lange og Marco Polo, udnyttes ogsaa i denne Bog i Skildringen af de dramatiske Episoder, som disse Øgrupperes Opdagelsehistorie er saa rig paa.

Bogen er illustreret med mange Fotografier. Interessantest virker Forf.'s Portrætoptagelser af de skildrede Personer (bortset fra enkelte Tahitiskønheder, der poserer lovlig professionelt foran Kameraet!) Nogle Gengivelser af gamle Stik giver de historiske Afsnit en morsom tidspræget Patina.

Krarup Niensens Rejsebog er ikke — og prætenderer ikke at være — nogen udtømmende geografisk Beskrivelse af de nævnte Øgrupper. De livfuldt formede Skildringers Værdi ligger — bortset fra de rent underholdende Momenter — deri, at de bringer Oplysning om visse Befolkningsforhold, der ikke kan anses for almindelig kendt her i Landet, og de mange, der har fulgt den rejsende Læge fra Hvalfangerfærdens Pingviner, gennem Ecuadors Urskove og over Mexicos Højsletter, vil ogsaa have Glæde af at følge ham til Stillehavets Vulkan- og Korallær.

Axel Schou.

C. Luplau Jansen: *Stjernehimlen og dens Vidundere.* 485 S. (20 × 28 cm), 225 Illustr., 3 Plancher. Hagerup 1938.

Interessen for Astronomien er, at dømme efter de sidste Aars mange Publikationer af populær-astronomisk Art (James Jeans m. fl.), levende i store Kredse. Det er derfor rimeligt at antage, at der eksisterer en Trang til en almenfattelig, samlet Fremstilling, saa meget desto mere som den sidststudkomne Haandbog af denne Art (Heegaards), til Trods for fortrinlige Egenskaber selvfølgelig

forældes grundet paa de sidste Aars rivende Udvikling, teknisk og metodisk, og den Udvidelse af menneskelig Viden, som er affødt deraf. Og det er prisværdigt, at Forlaget for at dække dette Behov udsender et saa smukt udstyret og stateligt Værk.

Luplau Jansen har ved Planlæggelsen fulgt den for Emnet naturlige Disposition at begynde med Beskrivelsen og Forklaringen af de umiddelbart iagttagelige Fænomener. Efter en udførlig Redegørelse for Forskningens Hjælpemidler, Observatorieindretning, Apparatur, Metodik, behandles dernæst de mange Fænomener, hvis Udforskning herved er muligjort.

Fremstillingen er populær, veltalende bred i Slutningen og udformet uden Anvendelse af Matematik. Hvor fysisk-kemiske Forudsætninger er nødvendige for Forstaaelse, giver Bogen disse, — og Forfatterens fra flere tidligere Værker kendte Evne til gennem letfattede Analogier og Lignelser at popularisere svært Stof er ogsaa et Aktiv for dette hans store Værk. En fagastronomisk Vurdering skal ikke gives her, da Bogen først og fremmest henvender sig til Lægfolk. Blot en Bemærkning angaaende det ved Tilrettelæggelsen af en populær Haandbog kardinale Problem: Dimensionerne. I denne Henseende opstaar let Konflikt mellem divergerende Kraftvirkninger: Forfatterens omfattende Viden presser paa og kræver Plads, — og Begrænsningens Kunst er jo almindelig kendt som en af de sværeste. (En Del vanskelige Problemer, 3-Legemers-Problemet f. Eks., der ikke egner sig til Behandling i en Bog af denne Karakter, kunde være udeladt — hvorfor smage paa alting?)

Bogen er smukt illustreret med Himmelfotografier, Stjernekort, Maane- og Planetoptagelser, Gengivelse af Apparater, skematiske Tegninger, Spektrer m. m. Naar Forlaget alligevel ofrer Farveplancher, vilde det iøvrigt have været nyttigt at bruge en saadan til Spektrerne, f. Eks. i Stedet for Billedet af Regnbuen, der er saa almindelig kendt et Fænomen. Navne- og Fagregistre, Litteraturhenvisninger og Tabeloplysninger udgør Bogens nyttige Afslutning.

For Amatørastronomer og de mange andre, der søger Oplysning om nogle af de utallige Fænomener, der taarner sig op for enhver, som retter Blikket mod Stjernehimlen over det mørkelagte Land, — for dem er der meget at hente i Luplau Jansens store Bog. Den utrolig store Stofmængde, der er samlet i dette Værk, bør sikre det en selvfølgelig Plads i alle Haandbogssamlinger.

Axel Schou.